

Til stk. 2

Det vigtigste grundlag for nationalbibliotekets indsamlingsvirksomhed af danske publikationer er den såkaldte pligtafleveringslov, lov nr. 160 af 1. juli 1927 om pligtig aflevering af tryksager til offentlige biblioteker. I Sverige er der 8. juni 1978 gennemført en ny »lag om pliktexemplar av skrifter och ljud- og bildupptagningar«, som væsentligt udvider omfanget af pligtafleveret materiale. Blandt andet af hensyn til de i nyere tid opståede metoder til mangfoldiggørelse forbereder Rigsbibliotekembedet en revision af den danske pligtafleveringslov, således at pligtafleveringen kommer til at omfatte alt det materiale, der efter internationale retningslinier skal indgå i nationalbibliografi. Det gælder både den del af det boglige materiale, som fremstilles i anden teknik end bogtryk, og de forskellige former for ikke-bogligt informationsbærende materiale. Dette arbejde skal fortsætte i Biblioteksdirektoratet.

Foruden de i Danmark publicerede bøger og tidsskrifter gælder Nationalbibliotekets indsamlingsforpligtelse udenlandsk litteratur om Danmark og udenlandske oversættelser af dansk litteratur.

Ved andet tilsvarende materiale forstås det ikke-bogtrykte materiale herunder kort, noder, billed- og av-materiale, og utrykt materiale såsom breve og manuskripter, for så vidt som indsamlingsforpligtelsen ikke påhviler en anden offentlig institution.

Bibliotekskommissionen har ikke nævnt Det kongelige Biblioteks funktion som bogmuseum. Da Nationalbiblioteket råder over det materiale, et sådant museum naturligt omfatter, foreslås det, at denne forpligtelse for Nationalbiblioteket nævnes i loven.

Til stk. 3

Statsbiblioteket med Statens Avissamling i Århus modtager pligtaflevering, og biblioteket har – formelt siden 1938 – haft til opgave som overcentral at stille litteratur og andet dokumentationsmateriale til rådighed for folkebibliotekerne. Statsbiblioteket skal fortsat varetage denne opgave jævnsides med opgaven som universitetsbibliotek. Det er ikke mindst vigtigt, at hele den danske litteraturmasse i Statsbiblioteket er til rådighed for udlån.

Til § 4

Til stk. 1

Gennem de seneste årtier er der gennemført væsentlige reformer og nydannelser inden for uddannelsessystemet, og langt flere end før befinder sig under uddannelse. Denne udvikling har medført stærkt øgede krav til det offentlige biblioteksvæsen, både folkebiblioteker og forskningsbiblioteker, men understreger samtidig behovet for, at en lang række uddannelsesinstitutioner selv tilvejebringer en biblioteksbetjening.

I biblioteksbetjeningen af uddannelsesinstitutioner indgår dels en såkaldt grundfunktion, dels en overbygningsfunktion.

Gennem grundfunktionen dækkes uddannelsesinstitutionens behov for det biblioteksmateriale, som er nødvendigt for den daglige virksomhed. Den enkelte uddannelsesinstitution bør principielt selv løse den biblioteksmæssige grundfunktion, hvorimod supplerende materiale bør lånes fra andre biblioteker.

Inden for folkeskolen er den biblioteksmæssige grundfunktion nu løst i alle kommuner, men for andre skoleformer savnes ofte en tilfredsstillende biblioteksmæssig betjening på uddannelsesinstitutioner.

Dette gælder eksempelvis friskoler og efterskoler, gymnasier og handelsskoler og tekniske skoler, folkehøjskoler og specialarbejderskoler. Nogle af disse institutioner har eget bibliotek, blandt andet lærerseminarier, eller biblioteksmæssigt samarbejde med et folkebibliotek, men oftest savnes både en definition af biblioteksbehovet og de nødvendige bevillinger til at dække det.

Ifølge lovforslagets § 4 bør de offentlige og offentligt støttede uddannelsesinstitutioner, der ikke, som henhørende under de højere uddannelser, betjenes af et forskningsbibliotek, selv løse den biblioteksmæssige grundfunktion ved at oprette eget bibliotek og anskaffe de biblioteksmaterialer, som er nødvendige for deres daglige virksomhed.

Da en total udbygning efter Bibliotekskommissionens beregning ville medføre meget betydelige udgifter, vil man alene foreslås en gradvis udbygning i takt med de økonomiske muligheder.

På videregående uddannelsesinstitutioner med biblioteker af rimelig størrelse bør der efter behov oprettes biblioteksudvalg til at sikre en løbende kontakt mellem bibliotek og brugere.

For fritidsundervisningen (jfr. bemærkningerne til § 2, stk. 5), løses den biblioteksmæssige grundfunktion af folkebibliotekerne.